

Christ among the Nations: Narratives of Transformation in Global Mission
Sarita Gallagher Edwards, Robert L. Gallagher, Paul Lewis, DeLonn L. Rance
Orbis Books, 2021

Anmeldt av Rolf Kjøde

Fire amerikanske missiologer med pentekostal tilknytning og fra tre ulike teologiske utdanningsinstitusjoner har skrevet ei bok med utgangspunkt i tanken om Kristi firfoldige embete. Hensikten med boka er å vise evangeliets transformerende kraft, og å vise dette gjennom historier. Preget er altså ganske sterkt narrativt. Hvem som har skrevet de ulike delene av boka, går tydelig fram i overskriftene. Samtidig legger de vekt på å ha jobbet tett sammen. Boka kan derfor leses som en naturlig helhet. Den inngår som del av en serie bøker fra American Society of Missiology.

Introduksjonskapittelet ved DeLonn Rance tar ikke veldig stor plass, men for meg opplevdes det ganske viktig. Her blir vi introdusert for de nevnte hovedstikkordene, som Jesu firdelte tjeneste, det transformative siktet og hensikten med fortellingsstoffet. Det firfoldige evangeliet blir kalt både «fourfold» og «foursquare» og knyttes av forfatterne til det vi i dag kjenner med begrepet «Full Gospel», primært i pentekostal sammenheng. Termene «fourfold/full gospel» blir ført tilbake til hellighetsforkynneren Albert Benjamin Simpson i 1887 og «foursquare» til pinseforkynneren Aimee McPherson i 1922. McPhersons bruk av tankene dannet grunnlaget for bevegelsen med samme navn. Foursquare Churches er en stor pentekostal bevegelse internasjonalt, men svært små i Norge.

Tanken med det firdelte er at Jesus forstås som frelser (korset i sentrum), utrustet (med åndsdaopen som sentral premiss), helbreder (hvor underet vektlegges langt mer enn omsorgstjenesten) og håp (med vekt på Jesus som konge ved gjenkomsten). Pentekostal kristendoms teologiske særpreg uttrykkes ofte med vekt på Åndens person og gjerning. Boka motsier på ingen måte dette, men de understreker at den firfoldige innrammingen gir budskapet er sterkt kristosentrisk preg.

Etter introduksjonen følger bokas fire hoveddeler, organisert etter den firfoldige modellen. Roger Gallagher, som har sitt navn knyttet til flest kapitler, skriver alt i første del, om Kristus som vår frelser. Paul Lewis har et hovedansvar for det som omhandler Jesus som utrustet, Sarita Edwards om helbrederen og DeLonn Rance om håpet. Hver hoveddel avsuttes med fem spørsmål som kan brukes i samtalegrupper eller til egen refleksjon.

Hver hoveddel består av fire kapitler. Først får hvert av de fire aspektene ved Jesu tjeneste en teologisk innføring eller forklaring. Denne forklaringen blir så fulgt opp av tre typer fortellinger, fra Bibelen, fra misjonshistorien og fra nåtiden. Med tanke på

bokas rammer, blir de teologiske refleksjonene i hver hoveddel ganske korte. Korsets rolle i forståelsen av Jesu frelse forblir litt i det relativt dunkle. Om Jesus som utrunder vektlegges den overnaturlige utrustingen til tjeneste, ikke det helliggjørende i den troendes liv. I Jesus som helbreder og som håp balanseres ulike aspekter bedre.

Kapittel to i hver hoveddel består av ulike utvidede bibelfortellinger. Slik utfoldes bokas narrative hensikt. Fortellingenes kreative utvidelser kan ha noe ulik troverdighet, men i de tre første delene fungerer de ganske bra som illustrasjoner til de fire hovedtemaene. Jeg er atskillig mer spørrende til om de tre korte bibelfortellingene i del fire treffer i spørsmålet om håp.

Kapittel tre i hver hoveddel serverer ganske mange korte fortellinger om kirkehistoriske personer som kan stå som eksempel på den firdelte misjon som springer ut av Jesu tjeneste. Dette er vel den delen jeg synes fungerer dårligst. Ansatser til fortellinger blir for mange. Ziegenbalg i del 1 fungerer klart best, fordi han står alene som eksempel og dermed blir brettet mer ut rent narrativt. Den narrative hensikten forsvinner litt i de andre delene, selv om fortellingen om far og sønn Blumhardt har gode ansatser.

Kapittel fire i de fire delene gir vitnesbyrd fra vår egen tid om frelse, utrustning, helbredelse og håp. De må tas nettopp som det, vitnesbyrd. Leseren har bare lesingen som inngang til empirien i fortellingene. Dersom Gud er den som vi lever og rører oss og er til i, er ikke underet i seg selv et problem, men en selvsagt mulighet. Jeg lurer likevel på om alle historiene fungerer godt nok til den hovedsaken de skal belyse, særlig historiene til stikkordet «håp». Historiene som fortelles er svært ekstraordinære og rettes mot håpet på et under her og nå, men hvor er fortellingene om håpet som bærer i og gjennom døden? Blir vektleggingen av transformasjon her og nå så styrende at det demper av for det enda større budskapet om gudsríkets kommende transformasjon?

Robert Gallagher reflekterer i det avsluttende kapitlet rundt Bibelens avgjørende rolle og gode hermeneutiske prinsipper. Han bruker blant annet Christopher Wright som guide. DeLonn Rance bruker i kapitlet om håpsteologi aktivt både Lausannepakten, Manila-manifestet og Cape Town-forpliktelsen. Sammen med den tidlige understrekningen av hvor viktig det er å være kristosentrisk, viser forfatterne slik at de ikke bare står i en pentekostal tradisjon. Deres pentekostale teologi hører til i en større sammenheng av klassisk evangelisk teologi.

Dette er ikke ei bok som går djupt i teologiske eller strategiske drøftinger. Hensikten er å komme fram med missiologiske stemmer fra én bestemt kirkelig tradisjon. Det narrative formatet og hensikten med å vise evangeliets transformerende kraft gir langt mindre rom for kritiske perspektiver. Sånn sett bidrar den ikke veldig sterkt til faglig drøfting. «Transformation» er blitt et slag «buzzord» i nyere missiologi og er et hovedstikkord ved inngangen til boka. Det gis ingen klar eller inngående definisjon og forblir derfor noe uklart. Trolig er tanken at historiene underveis skal definere begrepet. I så fall er hovedinntrykket at forvandlingen primært kommer til uttrykk i enkeltmenneskers møte med Ånden gjennom det som forstås som «det fulle evangeliet».

Jeg har framført noen kritiske merknader underveis. Andre kunne legges til, men for sterkt kritisk faglig vinkling kan i dette tilfellet stå i fare for ikke å ta bokas uttrykte hensikt på alvor. Den avlegger vitnesbyrd om hvordan en type helhetlig forståelse av Jesu gjerning kan få nedslag i misjon og i menneskers liv. Som et slikt vitnesbyrd har den god verdi.